

Nú kroystu teir hann!

TJÓÐVELDISFLOKKURIN GER STÖRSTU SVIKAGERÐ MOT FISKIMANNASTATTINUM

Undir höttan av fólkalokknum eta Erlendur og hansara menn í seg aftur olli tey horðu orðinu um lögmann Hákun Djuhuusar uppskot um avtöku av gjöldum til lönjavníngargrunninn.

Undir kastinum:

ANNAD HVORT AV GREIÐA ATKVÖÐU FYRI LÖGMANN-SINS UPSKOTI MOTI LÖNJAVERNINGARGRUNNINUM ELLA SLIT AV LANDSTYRINUM OG NYVAL. BOYGGI ERLENDUR PATURSSON OG HANSARA MENN SEG NAKR- RAR TIMAR AÐRENN LÖGMANNSSVETSLUNA OG GINGU SAMAN VIÐ AFTURHALDSFLOKKUNUM UM AT AVTAKA GJÖLD LÖNJAVERNINGARGRUNNSINS

Eingin arbeiðsmaður ella fiski- maður, ið kennir fólkalokkin til fullna, hevði ventað nakkað positivt av fólkalokkinum og gamla sjálv- stýri, ið nú er tað sama sum fólka flokkurin.

Tá ið nú fólkalokksløgmaðurin Hákun Djuhuus kom fram við uppskotinum at avtaka gjöldini til lönjavníngargrunn skipisfiskimanna, so undrandi tað ikki fiskimenn, ið teir hava ongandi fingið nakkað gott haðani og kundu fylgjuliga einki annað ventu sær enn eyðræning frá tí síðuni.

Men so ógrundað og mísskilt tað hevur verið, so eru leikur fallnir so óvugt í tí politiska og fagliga spæl- inum, at fiskimenn hovdu kortini ta vón til tjóðveldisflokkinn og fyrr- verandi formann í Fiskimannafelagnum, Erlend Patursson, at teir tó ikki fóru beinleiðis at taka hend- ur saman við fólkalokksmonnum til eyðræning av rættindum, ið fiskimannastatturin hevði fingið.

Og tað leit so eisini út at byrja við sum at henda vón fiskimanna ikki fór at verða heilt svikin, tí fyrri tað fyrsta víldi Erlendur Pat- urssonur ikki ganga saman við lög- mannini at seta fram uppskotið um avtöku av teimum lögfestu gjöld- unum til lönjavníngargrunninn. Har næst gingu tjóðveldisflokksmenn og talaðu imóti hesum Hákunar Djuhuusar lögmanns uppskoti og tóku so dýran til, at fyrr skuldi lögmaður ganga yvir teirra lik, enn teir skuldu greiða atkvøðu fyri has um hansara uppskoti, ið tók grund- arlagið undan lönjavníngargrunn- inum. Og málgang flokksins «14. Sept.» fór eisini harðliga imóti hes- um uppskoti. Tak ið d. blaðið av 7. í hesum, har tað leypur á lög- manninn við hesi yvirskriftini: **Meiri skattur og meiri tollur. Lög- maður leggur fram uppskot á ting.** Hann bríklar lögmanni eyðræning- við at taka gjöldini frá lönjavníng- argrunninum, hækka skattin til landskassans og hækka umseting- argjaldið frá 4 til 5 %, og endar hann við hesum orðum:

«av príncipiellum grundum eru vit litið hugaðir at nema við tann pening, ið fiskimenn eiga og part- vis gjalda.»

Og so mótir Hákun lögmaður Djuhuus fram og setir Erlend Pá- stolina fyri bringuna og heldur fyrri, annaðhvort greiðir tú og tinnir menn atkvøðu fyri mínum uppskoti ella verður landstýrið slitið, og ný- val fer fram.

Erlendur Paturssonur og hansara menn blikaðu.

Men teir valdu at boyggja seg, eta orðini og mótsöðuna í seg og lóva at vera við afturhaldinum at taka gjöldini til lönjavníngargrunn- in av o. s. fr.

Þjuskatur kom Erlendur Patu- rssonur í landstýrisessin, og nú lön-

in er hækkað, er hann fóru at av- reiða og eta alt heldur enn at falla uppá eina mansliga støðu fyri tí sum hann so stóroraður hevur lov- að, og sum hansara veljarar hava ventað av honum.

Neyðar maður!

Og so talaðu menn um hann sum hetjuna, sum tann sterka mannin.

Hákun Djuhuus kann klappa uppá lunnan, tá ið talað verður um Erlend Patursson sum hin sterka mannin:

«Har liggur hann!»

Sosialistisk kreppa

(Frómhald frá 2. síðu)

retmóði í februar. Man er bekym- ret over udviklingen: der var i 1962 en tilgang på 48.000, men en afgang 30.000 — partiet kan ikke holde på dem, der kommer. Det indrømmes, at metoderne måske bør gøres mere levende og konstruktive. Mere frihed til initiativ. Meget gerne samarbejde med andre »demokratiske« partier og især med SFIO, ikke blot for at gøre det af med det gællistiske personstyre, men i en fælles opbygning af socialismen I sin referat kon- staterede Le Monde, at mødet viste et klart ønske om fornyelse, der antageligt vil give sig udtryk i de nye partistatutter, som skal vedtages ved næste kongres. Senere har Thorøz i en tale sagt, at de »nye befolkningslage, der tales så meget om, ikke vil kunne danne aksen i en socialistisk politik, men han vil gerne samarbejde med SFIO, »det vil være til fordel for begge parter«. En anden leder, Jacques Duc- los, gik endnu videre og sagde, at de to partiers forskellige syn på Fællesmarkedet og NATO ikke kunne arves for nogen hindring for muligt samarbejde.

HVORDAN reagerer nu Guy Mol- let og hans parti på disse invita- tioner?

For kort tid siden indrømmede SFIO-formanden, at der foregik en vis udvikling inden for PC. Kom- munisterne har forladt den tese, at krig er uundgåelig, og deres tone har ændret sig. »Der må ikke gøres noget, som kan hindre den nød- vendige udvikling i kommunist- partiet« sagde Mollet. Over for en konkret fascistisk farer foretrak- ker han det værste venstre. Men — endnu er hverken principper eller metoder ændret, derfor er intet egentligt politisk samarbejde mu- ligt ud over de enkelte lejligheder i den politiske kamp, hvor man må stå side om side. En valgfalt- ved kommunevalgene næste år kan tænkes. Iøvrigt ønsker Guy Mollet en tilnærmelse til alle demokrater,

socialister, samt krisne og kommu- nistiske arbejdere.

Nogle partifæller under Mollet for forsigtig og for konservativ. Le Monde mener endda, at der er en udbredt opfattelse af, at han bør trække sig tilbage for yngre kraf- ter. Men selv om nogle kræver hurtig handling med en bred ven- stresamling til forberedelse af præs- identvalget i 1965, er de fleste enige om at se tiden an. »Den poli- tisk, der kan svare til den nye virkelighed, må v. have to-tre år til at indarbejdes, erklærer Georges Brutelle. Men der må naturligvis begyndes nu. I »Democratie 63« spørger Roger Ikor, hvad SFIO gør for f. eks. at udnytte oplosnin- gen i PSU og trække de unge dy- namiske katolikker til, i det heie taget vække det franske folk af dets politiske dvale. Har SFIO et ideal, en opgave at byde på?

I nogle af sine programudtalel- ser advarer Guy Mollet mod ny- kapitalismen — jo bedre den trives, des mere stjæler den: købe- kraften hos arbejderne stiger nok, men produktionen stiger endnu mere. Dette er ikke demokrati. Al- lervigtigst er nok, at folket får en bedre undervisning, en klarere for- stæelse af samfundet, og her fore- slår Mollet noget, vi allerede ken-

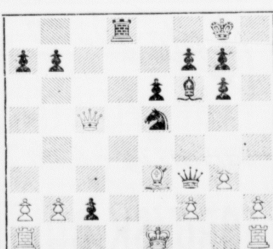
Útvarpstalvið

Føroyingar hava altíð havt stør- an áhuga fyri tølving. Kring alt landið fylgdu menn við í vetur, tá Vestmanna og Havnin telvaðu gjøgnum útvarpið.

Dýra biðjudag var aftur eitt út- varpstalvið. Tað vóru Hans Petersen, Vestmanna, og Jákup Henriksen, Tórshavn, ið telvaðu. Hesir verða roknaðir millum teir mestastu tøl- varar her á landi. Fleiri hava biðið okkum endurgeva hetta talvið í blaðnum, og verður tað hervið gjørt. Hans hevur tað hvíta fólki- ið og Jákup tað svartu:

hvítt	svart
1. e2-e4	d7-d5
2. e4×d5	F d8×d5
3. R: b1-c3	F d5-d8
4. d2-d3	Ri g8-f6
5. R: g1-f3	B c8-f5
6. B f1-e2	e7-e6
7. R f3-h4	B f5-g6
8. B e2-f3	e7-c6
9. B e1-d2	B f8-e7
10. R: h4×B g6	h7×R: e6
11. F d1-e2	Ri b8-d7
12. Ri c3-e4	Ri f6×R: e4
13. F e2×R: e4	B e7-b6
14. d3-d4	F d8-b6
15. B d2-c3	Ró h8-a4
16. B f3-g4	c6-c5
17. g2-g3	Ró h4×B g4
18. F e4×Ró g4	e5×d4
19. B c3-d2	F b6-c6
20. K e1-e2	Ri d7-e5
21. F g4-h3	F c6-f3+
22. K e2-e1	d4-d3
23. F h3-f1	d3×e2
24. B d2-e3	Ró a8-d8
25. F f1-b5+	K e8-f8
26. F b5-c5+	K f8-g8
27. hvít gevur upp.	

Stoðan er nú tann, at hann antin má missa frónna ella báðar rókarnar, um hatn skal bjarga sær undan at verða mátt.

a b c d e f g h

der i Danmark, at de unges mili- teruddannelse også bruges til at skole dem og give dem en slags medborgerkundskaab. En anden ide er at skabe en »regeringsavise, hvor alle politiske partier skulle disponere over en plads til at frem- komme med deres meninger.

ER der mere appel i noget sådant end i kommunismens og PSU'ers politiske programmer?

Måske er det slet ikke et spørgs- mål om programmer, men om nye mænd, nye metoder. Under kul-

mónestrejken har venstrepartierne været enige om fuldt at støtte ar- bejdernes lønkrav, men også om ikke at svække strejken ved at po- litisere den. Men nu da mincarbej- derne har seiret over de Gaulle, vil de stå meget stærkt i deres krav om fornyelse. De franske socialdemokrater gør sig uden tvivl dette klart. Le Monde skrev en serie artikler om partierne, som just er begyndt: »Sikkert er det, at SFIO ikke kan forblive, som det nu er.

Stórsigur sum arvur frá seinasta landsstýri

FISKIMARKIÐ 12 SJÓMIL ÚT FRÁ BEINUM LINJUM EIN VERULEIKI

Tá ið fólkalokkurin og sam- bandið samdust um at ganga við til at góttaka, at fiskimarkið varð sett til 3 sjómil at standa við líka til 27. apríl 1967, var tað sum vón- loysi legðist á okkara fiskimenn og alt okkara fólk.

Hákun Djuhuusar »parola« var tá, at havið skuldi vera fritt.

Og hetta var verðisum vatn á mylnuna hjá bretum.

Tá ið seinasta landsstýrið tók við, varð við tað sama lagt til brots fyrri at fáa okkara veiðioðki viðkøð undir Grønlandi, við Island, við Noregs strendur og ómáagsáttmálan um trimilamarkið broyttan.

Vunnar vóru 6 havnir í Grøn- landi og stórr veiðioðki innan fyrri 3 milamarkið har, og grønlands- monopolstongilin yvir fyrri føroy- ingum varð gloppaður, so eitt fitt- ligt tal av føroyingum fingi loyvt at arbeiða fyrri og fiska hjá grøn- landska handlinum. Og tað soleiðis byrjaða samarbeiði við grønland- ingar er viðkøð undir betri og betri korum í hvørjum, ummans ikki kann sigast, at arbeiðslikindi og aðrar samvinnutrevtir eru so góð sum ynskiligt.

Vónandi: verður tann dagur ikki fjarar, tá ið vit hava náað málið, at grønlandingar, danir og føroy- ingar í øllum koma at hava sama rætt hjá hvørjum øðrum. Allir menn tykjað áðanna, at annað er ikki hugsandi, enn vát koma at hava sama rætt í Grønlandi sum grønlandingar, soleiðis sum grøn- landingar hava sama rætt í Føroy- um sum føroyingar og danir.

Í Islandi varð undir seinasta landstýri sáttmáli gjordur um at afturvinnna fiskirættindi fyrri neri og snelli innat 4 sjómilamarkinum eins og tilfelli var aðrenn fiskimark- ið varð flutt út haruppi. Tað var bara litið strekki á Vestlandinum undantikið. Har ræður 12-mila- markið eisini fyrri snøri og snelli. Hesin sáttmáli var meiri enn menn hovdu ventað at vinna aftur í Islandi.

Í Noregi vunnu vit aftur veiðu-

rætt inn at 6 milamarkinum í sama mun sum bretar vunnu til 1970.

Og viðvíkjandi sjómarkinum í Føroyum varð tann stórsigur vunn- in, at 12 sjómila fiskimarkið kring Føroyar varð sambært sáttmála sett fyrri allar tjóðir uttan ta bretska, ið fekk ein fyribils skáa at fiska innat 6 sjómilum frá landi til 27. apríl 1963. Tá skuldi avgerð um nýtt sjómark takast.

Undir seinasta landstýri var so hesin sáttmáli uppsagdur og gekk sum ásett út tann 27. apríl 1963, og frá 12. mars 1964 verður eisini fyrri Bretland at galda 12 sjómila- mark út frá beinum linjum.

Við setan av landstýri: við Hákuni Djuhuus sum lögmanni vóru vit bangnir fyrri, at óphliti fór at koma í sjómarksþurvingin eins og hina ferð, tá ið hann sum lands stýrismaður bardist á »mottotnum« um »havesins frihede, og tá ið bret- ar vunnu stórsigurin at fáa sátt- mála um trimilamarkið at galda líka til 1967.

Men tí betur tóku danir ta støð- una, sum seinasta landstýri hevði stríðst fyrri.

At fiskimarkið varð flutt út tann 12. mars 1964, tá ið islandingar flyta, heldur enn tann 27. apríl í ár, er einki at siga til, men verður hildið at vera ein klók støða, tá ið vit hava í huga, hvussu trupul stoðan er okkum viðvíkjandi á Bretlandi.

Bæði islandingar og vit standa sterkari saman, enn um bretar fáa loyvi at stríðast við okkum hvønn fyrri seg.

Hesa styrkisavning leggur tjóð- veldið einki í.

Tað vil bara hava rumbul fyrri at sverta danir sum eitt lið í loys- ingar-tríðnum.

Men teir hava bert faar føroy- ingar við sær í hesum rumbli.

Nú vilja føroyingar hava posi- tiv úrslit.

Fiskimenn verða ikki, sum ein tjóðveldismaður segði, um yvirøk- una av skálunum, meittir av rumbli og yvirtøkum yvir evnir.

LICITACIÓN

Fyri Føroya landstýri verður hervið sanítetsarbeiði við Føroya Hagri skúla boðið fram til almenna licitátión. Frágreiðing, tekningar og treytir faast til láns frá friggjadelag tann 17. mai kl. 12.00.

Skrivligt boð í afturlatnum brævbjálva, merktur:

»Sanítetsarbeiði við Føroya Hagri skúla« verða at senda mærl í seinasta lagi tann 7. juni kl. 16.00; tá verða tey innkomnu boðini opnað, meðan teir, ið boðið hava, kunnu verða hjástæddir.

Tórshavn, tann 14. maí 1963

B. RUBEK NIELSEN
Niels Finsensgøta 25.